

"Hevosen luonteen arvioiminen kautta aikojen"

Toini Immonen ja Katja Kannisto

Hingunniemen Hevoskasvatuspäivä 4.4.2022

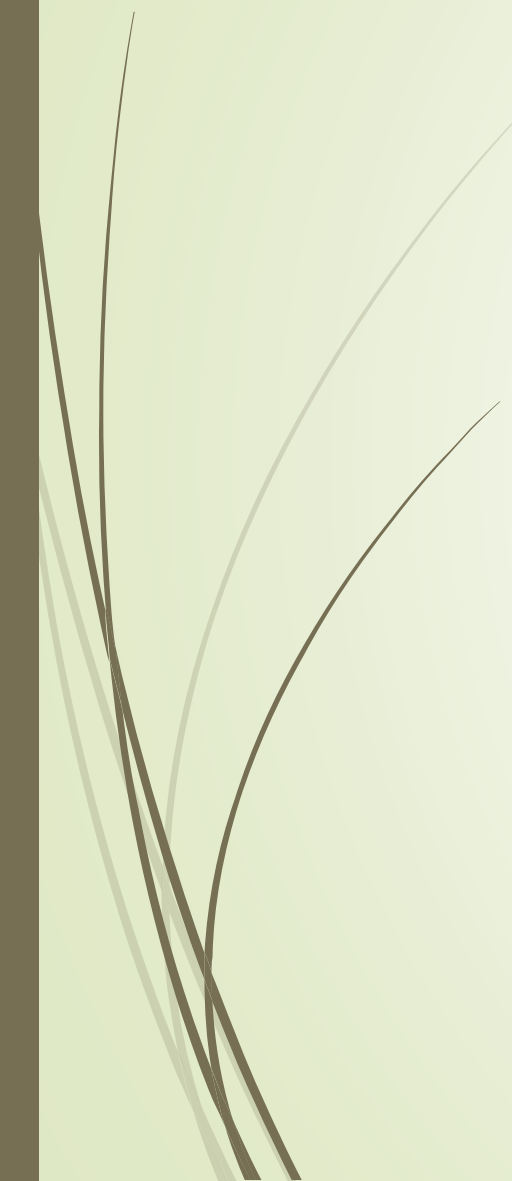

Hevosen luonne, mitä se tarkoittaa..

- Perinnöllinen osuus?
- Ympäristötekijät?
- Emän luonteen vaikutus?
- Hevosen käsittelyn vaikutus?
- Hevosen oikeanlaisen kouluttamisen vaikutus?
- Luonne eri tilanteissa esim. kipu/ei kipua, tamma varsan kanssa tai ilman, levossa/rasituksessa

Hevosen luonne, mitä se tarkoittaa..

- **Tilannesidonnaisuus**
 - **Tarkoituksenmukaisuus**
 - **Eri käyttötarkoitukset**
 - **Ihmisen oma osuus kuinka vaikuttaa hevoseen sekä kuinka tulkitsee hevosta**
 - **Miten reagoi? Miten toimii? Miten palautuu tilanteesta esim. säikähtäessään?**
-

Katja Kannisto

- **Henkilökohtaisesti inhoan sitä että hevosen luonnetta kuvataan sanalla KILTTI**
- **Ja vielä enemmän minua inhottaa kun hevosen kuvataan olevan TUHMA**
- **Mitä ihmettä, eihän lapsetkaan aina ole kilttejä, aikuisista puhumattakaan.**

Katja Kannisto

- **Nykypäivänä toivoisin luonteen osalta käytettävän positiivisessa kuvauksessa termejä...**
- **rauhallinen, toimiva, yhteistyöhaluinen, vireä, kevyt käsitellä, hyvä käsiteltävyys, rohkea, sitkeä, palvelualtis**

Katja Kannisto

- Edellisten vastakohtia voisivat kuvata termit...
- levoton, arka, toimimaton, laiska, puutteellinen eteenpäin pyrkimys, raskas käsiteltävyys, yhteistyöhaluton, haluton, hankala, kuriton, toimimaton, vihainen, aggressiivinen, vaarallinen

Katja Kannisto

- **Käyttökokeissa testataan ja on testattu kautta aikojen hevosesta ominaisuuksia jotka ovat koulutuksen /koulutettavuuden tuloksia**
- **mm. herkkyyys, pyrkivyyys, kyky olla ohjilla, suun keveys, säädeltävyys, herkkyyys pohkeelle taipuisuus, kuuliaisuus, nopeus reagoida apuihin, yritteliäisyys, kyky korjata, vetokyky, sitkeys**

Luonteen sanallista arviointia

- Kävin Sukuposti.net palvelimen tietoja läpi luonteen sanallisista arvioista 1870-luvulta tähän päivään
 - Esimerkkejä kronologisessa järjestyksessä
-

Hevosen syntymävuosi, nimi, luonteen, toimivuuden kuvaus

- 1899 Irma, erittäin miellyttävä, hyvä luontoinen juoksijatamma
- 1901 Hilpuri, nöyrä ja vireä
- 1917 Ampiainen, luontoa toivottaisiin enemmän
- 1929 Lohdutus, luonne hyvä, veto välttävä
- 1942 Akapeetus, luonne hyvänlainen

Hevosen syntymävuosi, nimi, luonteen, toimivuuden kuvaus

- 1898 Eino Vakaa, hyvä luonne, lauhkea.
- 1899 Kiivas, luonteeltaan siivo ja jokseenkin vireä.
- 1904 Pilvenveikko, hauska luonne
- 1920 Tipurttiina, hermostunut, vetokokeessa vireys ja liikkeet hyvät
- 1929 Erakon-Heta, vireä luonne

Hevosen syntymävuosi, nimi, luonteen, toimivuuden kuvaus

- 1939 Ihmetys, hyvänlainen luonne.
- 1951 Riuska, kiitettävä veto, hyvä luonne
- 1989 Onnipoika, erittäin yhteistyöhaluinen ja luottavainen, arka mitata
- 1993 Linkker, rohkea, eteenpäinpyrkivä
- 2005 Knuutilan Veikko, erittäin herkkä, sopiva eteenpäinpyrkimys, erittäin yhteistyöhaluinen

Hevosen syntymävuosi, nimi, luonteen, toimivuuden kuvaus

- 2004 Metkutus, erittäin hyvä, herkkäsuinen ajaa
- 2004 Silvolan Hemminki, kiltti, puutteellinen eteenpäinpyrkimys, melko yhteistyöhaluinen
- 2006 Saaga S, nöyrä, kevyt, hieman varsamainen ajaa
- 2006 Akaasia, erittäin hyvä, nöyrä ajaa, rauhallinen tarkastaa

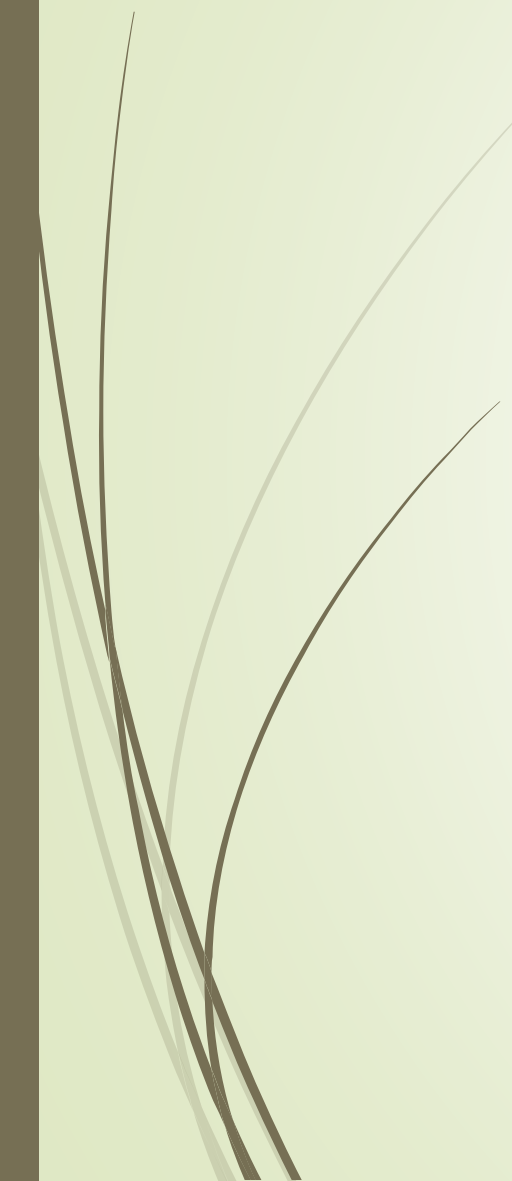
Somenhevosen jalostusohjelma

Suomen Hippos Ry 3.3.2022

- Luonteeltaan somenhevonen on yhteistyöhaluinen, yritteliäs, toimiva ja nöyrä
- Juoksija: "voitontahtoinen ja eteenpäinpyrkivä"
- Ratsu: "rohkea, eteenpäinpyrkivä ja yhteistyöhaluinen"
- Pienhevonen: "eteenpäinpyrkivä, palvelualtis ja nöyrä"
- Työ- ja käyttöhevonen: "sitkeä, palvelualtis, rohkea ja rauhallinen"

Lämminverisen ravihevosen jalostusohjelma 3.3.2022

- Se on luonteeltaan helppo käsitellä ja kilpailuissa voitontahtoinen. Suomalaista lämminveristä ravihevosta jalostetaan raviurheiluun yhä paremmin soveltuvaksi kilpahevoseksi.
-

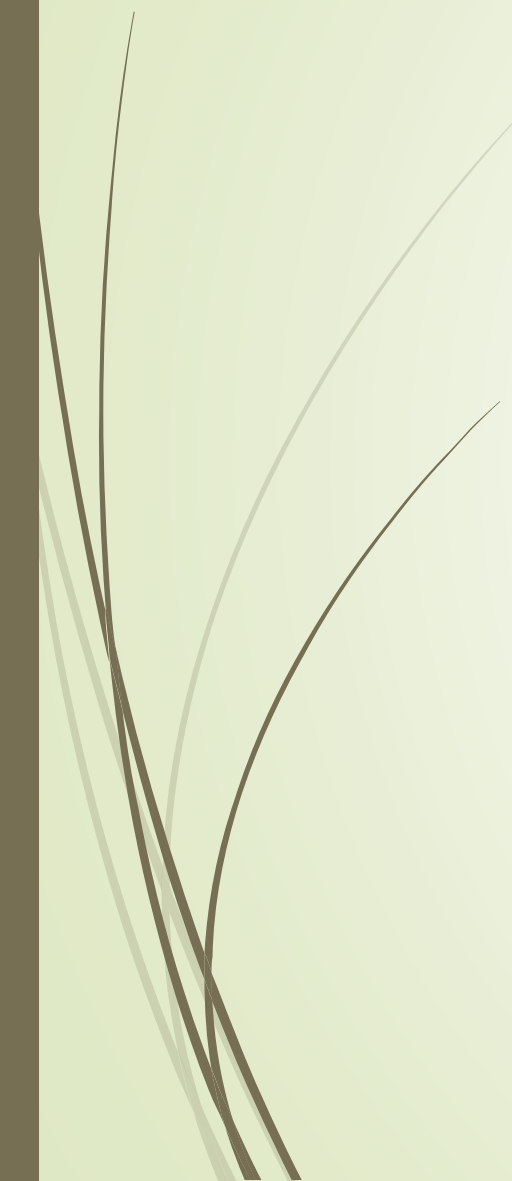

Luonteen arviointi

- Luonteen arvostelemiseksi lautakunnan jäsenet tarkkailevat hevosta koko jalostusarvostelutilaisuuden ajan.
- Hevosen luonne arvostellaan sekä sanallisesti että pistein neljästä kymmeneen (4–10).

Luonteen arviointi

- **Työ- ja käyttösuunnan käyttökokeella arvosteltavasta hevosesta luonne arvostellaan vain sanallisesti**
 - **Vihaisuus, levottomuus ja arkuus voivat aiheuttaa hevosen hylkäämisen**
-

Luonteen arviointi

- Hevonen hylätään, mikäli sitä ei voida arvostella luonteen vuoksi
- Rakennearvostelulautakunta, suorituskokeiden vastaanottajat, mittaajat ja oriilla eläinlääkäri antavat kukin luonnepisteen, joista muodostetaan hevosen jalostusarvostelun kokonaisluonnepiste

Luonteen arviointi

- Kokonaisluonnepisteessä painotetaan hevosen luonnetta suorituskokeen yhteydessä
- Arvostelussa voidaan käyttää puolikkaita pisteitä
- Arvostelussa 10 vastaa arvosanaa kiitettävä, 9 erittäin hyvä, 8 hyvä, 7 hyvänpuoleinen, 6 tyydyttävä, 5 välttävä ja 4 hylätty

Ratsujen jalostustavoitteissa esiintyviä luonnetermejä

- "Suhtautuu positiivisesti tehtäviinsä"
- "Rohkea"
- "Eteenpäinpyrkivä"
- "Ihanteellinen ratsuponi on rohkea, helposti käsiteltävä, luotettava ja yhteistyöhaluinen ja sillä on erinomainen ratsastettavuus"

Ratsujen jalostustavoitteissa esiintyviä luonnetermejä

- "Shetlanninponien tulee olla helposti käsiteltäviä, hyväluonteisia sekä lasten että aikuisten käyttöön sopivia"
- "Tavoitteena on kasvattaa luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan kaikkiin ratsastuksen lajeihin sekä ajoon soveltuvia welshponeja ja cobeja"